

ESITYSLISTA

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

Kokousaika: 22.10.2020 klo 16.00-18.00

Kokouspaikka: Teams

Käsiteltävät asiat:

1 §	KOKOUKSEN AVAUS	3
2 §	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS.....	4
3 §	EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTIO	5
4 §	MAAKUNTIEN AJANKOHTAISET ASIAT	6
5 §	ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN OIKEUDENMUKAISEN SIIRTYMÄN RAHASTON SUUNNITELMAN VALMISTELU	7
6 §	SUOMEN RAKENNERAHASTO-OHJELMAN 2021-2027 SISÄLTÖ JA TILANNE... 8	
7 §	VALTAKUNNALLISEN LIIKENNEJÄRJELMÄSUUNNITELMAN VALMISTELUN TILANNE.....	13
8 §	ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN KAIVANNAISOHJELMA	14
9 §	ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN YHTEISET EDUNAJAMISASIAT	16
10 §	MUUT ESILLE TULEVAT ASIAT	17
11 §	SEURAAVA KOKOUS	18

ESITYSLISTA

Sivu
2

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

KOKOUSAIKA 22.10.2020 klo 16.00 – 18.00
KOKOUSPAIKKA Teams

SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET

Timo Pärkkä
puheenjohtaja

Teppo Rekilä
sihteeri

ESITYSLISTA

Sivu
3

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 1

1 § KOKOUKSEN AVAUS

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 20.2.2020 § 1

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
4

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 2

2 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 2

Tämä esityslista on lähetetty 14.10.2020 Teams-kutsun mukana kokoukseen osallistujille ja julkaistu samana päivänä Keski-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla.

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Toimitetaan nimenhuuto luettelon mukaan ja todetaan kokouksen läsnäolijat.

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
5

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 3

3 § EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTIO

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 3

Ehdotus: Merkitään tiedoksi liitteenä oleva edellisen kokouksen muistio.

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
6

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 4

4 § MAAKUNTIEN AJANKOHTAISET ASIAT

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 4

Ehdotus: Maakuntien edustajat kertovat kunkin maakunnan ajankohtaiset asiat, 5 min/maakunta. Käydään tarvittava keskustelu esille tulleista ajankohtaisista asioista.

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
7

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 5

5 § ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN OIKEUDENMUKAISEN SIIRTYMÄN RAHASTON SUUNNITELMAN VALMISTELU

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 5

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa JTF-suunnittelua on tehty osana muuta suunnittelutyötä. Maakuntien selvityssuunnitelmat, alkekeskustelun teemat ja alketilannekuvat sekä Green Deal -ohjelman sisältövalmistelut liittyvät teemoiltaan myös JTF-valmisteluun. ELY:t ovat saaneet vahvistusta resursseihin ilmastotyön osalta ja meneillään olevassa tulossopimusvalmistelussa teemat ovat esillä. Kainuussa on perustettu ”tehonyrkki”. Keski-Pohjanmaalla selvitetään yhteistyössä GTK:n ja muiden toimijoiden kanssa turvetuotantokysymyksiä. Pohjois-Karjalassa energiaohjelma 2030 valmistelu on loppusuoralla ja alueelle on saatu aktiivihiilitehdas. Pohjois-Pohjanmaalla ei ole perustettu alueellista ryhmää, mutta on selvitetty turpeen käyttömuotoja. Pohjois-Savossa ollaan pitkällä JTF-strategiavalmistelussa, keskeiset teemat on määritelty.

Maakunnittaisten suunnitelmien pohjalta laaditaan Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen JTF-suunnitelma

Ehdotus: Käydään tarvittava keskustelu Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston valmistelusta.

Päätös:

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 6

6 § SUOMEN RAKENNERAHASTO-OHJELMAN 2021-2027 SISÄLTÖ JA TILANNE

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 6

Osaamista ja tukea osallisuuteen

Työllisyyden osaamistileillä ja työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämisellä elinvoimaa

ESR-toimenpiteillä tavoitellaan Itä- ja Pohjois-Suomen osalta osallistavaa kasvua. Lähtökohtana on tukea osaamista, työllisyyttä ja osallisuutta kasvun ja hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä alueellisten erojen kaventamiseksi. Toimenpiteillä tuetaan alueen yrittämisen ja elinkeinojen uudistumiskyvyn vahvistamista sekä maaseutu- että kaupunkialueilla. Tärkeää on myös palvelujen saatavuuden turvaaminen ja kehittäminen erityisesti harvan asutuksen alueella esimerkiksi digitaalisuutta hyödyntäen. Työn murros sekä työikäisen väestön ikääntyminen ja erityisesti nuorten poismuutto vaikuttavat alueen työllisyyteen ja elinvoimaisuuteen. Itä- ja Pohjois-Suomessa kärsitään sekä osaavan työvoiman puutteesta että työttömyydestä ja sen mukanaan tuomista sosiaalisista ja taloudellisista ongelmista. Huolestuttavaa on erityisesti nuorten pitkäaikaistyöttömyys sekä lisääntynyt nuorena eläköityminen. Harva asutus asettaa haasteita erilaisten palvelujen järjestämiselle ja ihmisten osallisuuden tasa-arvoiselle toteutumiselle.

Alueen palvelukokonaisuuksien tulisi tavoittaa työllistymiseensä tukea tarvitsevat alueellisesti laajasti ja tarvittaessa moniammatillista tukea tarjoavien verkostojen kautta. Tulevaisuuden työpaikkoja luotaessa on löydettävä parhaat keinot saada alueen koko työvoimaresurssi käyttöön ja haettava uusia keinoja alueen houkuttelevuuden lisäämiseksi. Työn tekemisen eri muotoja ja yrittäjyyttä tukemalla koko osaamispotentiaali saadaan paremmin käyttöön.

Työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi tarvitaan kokeiluja, joissa yhdistetään työn erimuotoja ja tuetaan uusien liikkumistapojen käytännön toteutusta alueilla.

Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton toimivuutta tulisi edistää alueen tarpeet huomioon ottavalla tavalla. Koulutuksen

ESITYSLISTA

Sivu

9

saavutettavuutta tulee edelleen kehittää tavoittamaan erityisesti työssä oleva väestö ja vaikeasti työllistyvät ihmiset. Koulutuksen
Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020 **22.10.2020/§ 6**

saavutettavuus tulisi entistä enemmän kytkeytyä alueen yritysten innovaatiopotentiaalin kasvattamiseen ja yrittäjyyden toimintaedellytysten parantamiseen harvan asutuksen alueilla.

Osaamisen päivittämisen helpottamiseksi koulutuksen saavutettavuutta tulisi parantaa mm. ohjausta ja digitaalisuutta hyödyntämällä sekä osaamistilikojeiluja hyödyntämällä esimerkiksi vaikeasti työllistyvien osalta. Koulutuksessa tarvitaan edelleen tukea koulutuksen ja työelämän nivelvaiheissa, niin nuorille kuin aikuisillekin. Koulutuksen työelämäyhteyksien kehittämällä vahvistetaan opetuksen tarvelähtöisyyttä ja ajantasaisuutta.

Hyvinvointia ja tasa-arvoa edistävien palvelujen kehittäminen
Tärkeää on myös puuttua sairastavuuteen ja muuhun huonoon osaisuuteen, jonka seurauksena alueen työllisyysaste jää muita alueita alhaisemmaksi ja hyvinvointierot ovat suuret. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävä työ vaatii koko ohjelmakauden kestoista suunnitelmallista työtä. Alueen muuta maata alhaisempi työllisyysaste ja korkea työttömyys johtuvat osittain alueen muuta maata heikommasta terveyden- ja hyvinvoinnin tasosta. Osa ongelmista johtuu palvelujen saatavuudesta ja osa kasaantuneista sosiaalisista ongelmista. Ongelmaan voisi hakea ratkaisuja kehittämällä alueelle paremmin toimivia ja työllistymistä edistäviä sosiaali- ja terveystalveluja koordinoitusti ja pitkäjänteisesti, erityisesti digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen.

Innovaatio- ja yrittäjyyspalveluilla muutos- ja kasvukykyä yrityksiin Itä-Pohjois-Suomi tarvitsee vahvan ja uudistumiskykyisen yritystoiminnan ja yrittäjyyttä tukevan ilmapiirin sekä osaamisen. Tavoitteen edistämiseksi tarvitaan yrittäjyyttä tukevia neuvonta- ja ohjauspalvelujen parempaa saavutettavuutta ja laatua. Yrityksille tulisi tarjota entistä joustavampia osaamis- ja innovaatiopalveluita. Yritysten omaa kyvykkyyttä liiketoiminnan eri osa-alueilla tulisi vahvistaa luomalla saavutettavia palveluja liiketoimintaosaamisen, johtamisen ja työhyvinvoinnin edistämiseen. Yrittäjyyttä tulisi edistää myös osana koulutusta ja työllisyyspalveluja.

Matkailu- ja tapahtumatuotanto tuovat alueelle paljon elinvoimaa ja vetovoimaa. Osaamisen kautta alueella halutaan vahvistaa

ESITYSLISTA

Sivu

10

näiden alojen uudistumista, kestäväää kasvua ja kansainvälisyyttä tukemalla alan osaamista, verkostoitumista ja työvoiman saantia.

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 6

Luovien alojen kehittämiskyvykkyydellä ja toimialojen välisellä yhteistyöllä kehitetään alueelle vahvaa kasvualaa, jossa on tuloksena vetovoimaisia työpaikkoja ja vahvoja yrityksiä. Digitaaliset palvelut ja tarjonta vahvistavat alueen näkyvyyttä ja vetovoimaa.

Työllisyyden edistämiseksi erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien osalta IP alueella halutaan kokeilla osaamistiliä kohdennettavaksi työttömiin ja osa-aikatyötä tekeviin. Mallissa osaamistilin saaneet voisivat valita itselleen parhaiten sopivan osaamista kehittävän ratkaisun. Osaamistilikokeilu voitaisiin yhdistää oppislaitosten, yksityisten palveluntuottajien, kuntien, työvoimahallinnon ja järjestöjen asiakastuntemus ja ohjaustyö. Toimintaa voitaisiin toteuttaa esim osana kansalaistoimijälähtöistä kehittämistä.

Perhe- ja nuorisotyöllä ratkaisuja huono-osaisuuden jatkumoihin Vuonna 2018 lasten pienituloisuusaste oli Itä- ja Pohjois-Suomessa korkeampi koko maan keskiarvoon (12,2%) verrattuna. Maakunnista Kainuu (12,6%) ja Pohjois-Savo (12,6%) ovat keskiarvon tuntumassa, Etelä-Savossa (13,4%) ja Lapissa (13,8%) lasten pienituloisuusaste on hieman korkeampi, ja Pohjois-Pohjanmaalla (14,6%) sekä Pohjois-Karjalassa (15,7%) selvästi korkeampi. Vuosina 2015-2018 ei ole mitään selkeitä muutostrendejä, Itä- ja Pohjois-Suomessa ollaan oltu koko ajan maan keskiarvon yläpuolella.

	2015	2016	2017	2018
Koko maa	11,8	11,7	11,8	12,2
Etelä-Savo	13	12,3	13	13,4
Kainuu	12,5	12,4	12,7	12,6
Lappi	13,6	13,4	14	13,8
Pohjois-Karjala	15,3	15,3	15	15,7
Pohjois-Pohjanmaa	15	14,2	14,5	14,6
Pohjois-Savo	12,7	12,1	12,4	12,6

Taulukko 1. Lasten pienituloisuusaste 2015–2018 Itä- ja Pohjois-Suomessa (Sotkanet.fi)

Alueellisessa toteutuksessa voidaan huomioida tarpeet ja toimivat rakenteet parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi alueellinen rahoitus mahdollistaa muun ESR toiminnan kytkemisen

ESITYSLISTA

Sivu

11

perhetyöhön ja lapsi köyhyyden torjuntaan. Se tuo lisää vaikuttavuutta ja luo toiminnalle hyvät rakenteet.

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 6

Lapsi köyhyyden torjunta tulisi toteuttaa laajassa yhteistyössä kunnan sosiaali- ja koulutoimen, seurakuntien ja järjestöjen kanssa. Työtä koordinoimaan voidaan resursoida toimintaa tai tukeutua olemassa oleviin rakenteisiin joko kuntatasolla tai esim alueellisten sote toimijoiden alueella. Tärkeää olisi koulujen ja järjestöjen työssä luoda toimivia malleja, joilla löydetään avun tarvisijat, jotka eivät ole jo sosiaalitoimen asiakkaina. Yhteistyön kautta tuki kanavoituisi laajalle joukolle tasapuolisesti. Kouluissa voidaan esim. tehdä puolivuositain kysely, jolla avun tarpeita kartoitetaan.

Lapsiköyhyyden torjunnan rinnalla alueella vahvistetaan perhetyön vaikuttavuutta ja monialaista osaamista. Perhetyön kehittämisellä tavoitellaan huono-osaisuuden jatkumoiden katkaisemista ja erityisesti nuorten oikea-aikaista auttamista. Toimenpiteillä edistetään perheiden ja nuorten elämänhallintataitoja ja edistetään opiskelu- ja työelämävalmiuksia. Harvan asutuksen alueilla on tarvetta edistää palvelujen saavutettavuutta ja palveluihin ohjautumista. Palveluiden kehittämisessä hyödynnetään vahvasti taiteen, kulttuurin ja liikunnan keinoja.

PO 4 ET 4.1. ESR Polkuja töihin

Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen erityistoimet:

- Digiosaamisen kehittäminen ja hyödyntäminen työllisyyden edistämässä
- Työllisyyttä edistävien osaamistilien ja yksilöllisten osaamisratkaisujen edistäminen
- Työn eri muotojen yhdistäminen ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen
- Työllisyyttä tukevien palvelujen saavutettavuuden edistäminen
- Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton edistäminen ja puolisojen työllisyyden edistäminen

PO 4 ET 4.2. ESR Osaamista töihin

Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen erityistoimet:

- Jatkuvan oppimisen mahdollistavan koulutuksen saavutettavuuden edistäminen

ESITYSLISTA

Sivu

12

- Paikkariippumattoman työskentelyn ja koulutuksen edistäminen ja työn tekemistä edistävien liikkumis- ja etätöiden ratkaisujen mahdollistaminen

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 6

- Yrittäjyyttä ja innovaatiokyvykkyyttä edistävien koulutus- ja palvelumallien kehittäminen
- Matkailun ja tapahtumatuotannon osaamisen vahvistaminen
- Koulutuksen ja työelämän nivelvaiheiden tukeminen

PO 4 ET 4.3.ESR Yhdenvertainen osallisuus

Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen erityistoimet:

- Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen työkykyisyyden edistämiseksi
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tukea nuorille ja perheille hyödyntäen monialaista osaamista ja mm luovia menetelmiä
- Palveluiden saavutettavuuden edistäminen (digitaaliset palvelut ja innovatiiviset toimet)
- Vahvistetaan nuorisotyötä ja perheiden auttamista

PO 4 ET 4.1.1.0 Lapset mukaan ottava Suomi

- Lasten köyhyyden vähentäminen tukemalla harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia

Ehdotus: Pohjois-Suomen neuvottelukunta merkitsee tiedoksi Suomen rakennerahasto-ohjelman tilannekatsauksen. Keskustelussa mahdollisesti esiin nousevat evästykset viedään valmisteluprosessiin.

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
13

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 7

7 § VALTAKUNNALLISEN LIIKENNEJÄRJELMÄSUUNNITELMAN VALMISTELUN TILANNE

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 7

Ehdotus: Jussi Rämetsä esittelee. Merkitsee tiedoksi
valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun
tilanteen.

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
14

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 8

8 § ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN KAIVANNAISOHJELMA

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 21.10.2020 § 8

IP alueen teemaohjelman laatiminen

Tavoite:

Vuonna 2014 laadittiin Itä- ja Pohjois-Suomen alueelle yhteinen teemaohjelma. Nyt käynnistettävän työn tavoitteena on päivittää tuolloin laadittu suunnitelma vastaamaan kansallisesti ja kansainvälisesti muuttunutta toimintaympäristöä.

Toimintasuunnitelman keskeisenä tavoitteena on hahmottaa ne yhteiset keskeiset toimenpiteet, joita IP alueella halutaan kaivannaistoimialla edistää EU:n tulevalla ohjelmakaudella. Tämä luo pohjaa myös yhteisten EU hankkeiden rakentamiselle yhdessä kansainvälisten- kumppaneiden kanssa.

Aikataulu:

Työ käynnistetään välittömästi. Toimintasuunnitelma on valmis tammikuun 2021 loppuun mennessä

Organisointi:

Ohjelman laadinnasta vastaa GloMine projektin projektipäällikkö Ilkka Nykänen yhdessä Smartnorth Oy:n Kristiina Jokelaisen ja Norrum Oy Jukka Teräksen kanssa 27.8.2020 pidetyn IP alueen yhteisen työkokouksen mukaisesti.

Työtä varten perustetaan työryhmä, johon kukin IP alueen maakuntaliitto nimeää yhteyshenkilön. Työryhmään pyydetään lisäksi mukaan edustajat seuraavista kansallisista organisaatioista: Business Finland, TEM, GTK ja Sitra

Alustava työsuunnitelma:

- Viesti kick-off kokoukseen osallistujille –lyhyt yhteenveto keskusteluista, informaatio työn käynnistymisestä. Alustavat seuraavat askeleet
- Toteutusmallin tarkempi suunnittelu ja aikataulutus 24.9.2020
- Työryhmän muodostaminen
- IP alueen nykytilanne kartoitus – työryhmän tuella 15.10. mennessä
- Linkitys EU, kansalliset ja alueelliset - toimet/ohjelmat 15.10. mennessä

ESITYSLISTA

Sivu

15

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 8

- Yhteinen nykytilaraportti 31.10.2020. Liitetään seuraavan vaiheen kyselyyn.
- Online kysely tukemaan kehittämistarpeita ja yhteistyön askeleita 1.- 15.11.2020 – raportointi ja työpaja 9.12.2020
- IP alueen kestävän kaivannaisalan kehittämistoimet 2021–2027 ehdotuksen tuottaminen – valmis 15.1.2021 – työpaja ja loppuviimeistely 30.1.2021

Rahoitus:

Toimintasuunnitelman laadinta rahoitetaan Business Joensuun ja Digipoliksens toteuttamasta ja Pohjois- Karjalan maakuntaliiton ja Lapin maakuntaliiton osarahoittamasta GloMine projektista

Ohjausryhmä:

IP alueen maakuntajohtajat

Ehdotus: Merkitsee tiedoksi Ilkka Nykäsen (Business Joensuu) esityksen Itä- ja Pohjois-Suomen kaivannaisohjelman laatimisesta.

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
16

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 9

9 § ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN YHTEISET EDUNAJAMISASIAT

Ehdotus: Merkitsee tiedoksi kehittämispäällikkö Teemu Rähän esittelemä Itä- ja Pohjois-Suomen yhteiset edunajamisasiat (IP_edunajamisasiat_topsu2021_2022 päivitetty 13.10.2020).

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
17

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 10

10 § MUUT ESILLE TULEVAT ASIAT

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 10

Ehdotus: Keskustellaan muista esille tulevista ajankohtaisista asioista.

Merkitään tiedoksi seuraavat asiat:

Päätös:

ESITYSLISTA

Sivu
18

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2/2020

22.10.2020/§ 11

11 § SEURAAVA KOKOUS

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 22.10.2020 § 11

Ehdotus: Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien yhteiskokous pidetään torstaina 10.12.2020

Päätös: